

2023/2919

29.12.2023

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2023/2919

av den 21 december 2023

om ändring av förordning (EU) 2022/2576 vad gäller en förlängning av dess tillämpningsperiod

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 122.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Rådets förordning (EU) 2022/2576 ⁽¹⁾ antogs mot bakgrund av den gasförsörjningskris som orsakats av Rysslands provocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina och behovet av att unionen svarar med tillfälliga åtgärder i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna. Den syftar till att mildra inverkan på gaspriset genom att ta itu med efterfrågan och tillgång, säkerställa försörjningstryggheten i hela unionen och öka solidariteten.
- (2) Förordning (EU) 2022/2576 innehåller en tillfällig rättslig ram för bättre samordning av gasinköp, åtgärder för att förhindra alltför höga gaspriser och alltför stor intradagsvolatilitet på marknaderna för energiderivat samt åtgärder i händelse av en gaskris.
- (3) Tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/2576 begränsades inledningsvis till den 30 december 2023.
- (4) I enlighet med artikel 30 i förordning (EU) 2022/2576 genomförde kommissionen en översyn av den förordningen och utfärdade den 28 september 2023 en rapport med en sammanfattning av de viktigaste resultaten (*rapporten*). I rapporten drogs slutsatsen att förordning (EU) 2022/2576 spelade en viktig roll för att stabilisera situationen på gasmarknaden och för att säkerställa tillräcklig gasförsörjning i unionen, samt att den är en viktig del av unionens verktygslåda för tryggad gasförsörjning.
- (5) I förordning (EU) 2022/2576 föreskrivs ett påskyndat inrättande av en tjänst som möjliggör aggregering av efterfrågan på och gemensamma inköp av gas och krav på att medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att naturgasföretag och gasförbrukande företag inom deras jurisdiktion deltar i den process för aggregering av efterfrågan som organiseras av tjänsteleverantören som ett av de möjliga sätten för att uppnå de fyllnadsmål som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 ⁽²⁾. Medlemsstaterna och naturgasföretag samt gasförbrukande företag har på ett effektivt sätt deltagit i den mekanism för aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp som inrättades genom förordning (EU) 2022/2576 (*AggregateEU*) och bidragit till att per oktober 2023 uppnå en aggregerad efterfrågan på gas på 44,04 miljarder kubikmeter, vilket är mer än tre gånger de obligatoriska mängderna för aggregering av efterfrågan. Detta visar att *AggregateEU* väckte ett betydande intresse bland marknadsaktörerna.
- (6) I rapporten drogs slutsatsen att *AggregateEU* erbjuder ytterligare möjligheter för europeiska konsumenter att köpa gas från tillförlitliga leverantörer på konkurrensförmåliga villkor samt marknadstransparens i fråga om tillgång och efterfrågan, vilket bidrog till att minska volatiliteten på marknaderna.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EU) 2022/2576 av den 19 december 2022 om ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, tillförlitliga prisriktvärden och utbyte av gas över gränserna (EUT L 335, 29.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2576/oj>).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (EUT L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (7) När det gäller regler för marknadsstillsyn krävs enligt förordning (EU) 2022/2576 att handelsplatser på vilka det handlas med energirelaterade råvaruderivat för varje energirelaterat råvaruderivat som handlas där ska inrätta en mekanism för hantering av intradagsvolatilitet med en övre och en nedre prisrestriktion som fastställer de priser över respektive under vilka beställningar inte får genomföras (*mekanism för hantering av intradagsvolatilitet*). I rapporten konstaterades att gasmarknaderna fortfarande uppvisar betydande volatilitet och att mekanismen för hantering av intradagsvolatilitet kan ha betydelse för att förhindra alltför höga pristopp och för att stabilisera marknaden.
- (8) Enligt förordning (EU) 2022/2576 ska Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) utarbeta och offentliggöra dagliga prisbedömningar av flytande naturgas (LNG) och ett dagligt prisriktmärke för LNG på grundval av marknadsdata för transaktioner med LNG som Acer systematiskt ska samla in och behandla. Prisbedömningarna av och prisriktmärket för LNG har lett till större transparens på marknaden och därigenom ökat marknadsaktörernas förmåga att trygga LNG-försörjning till konkurrenskraftiga priser. I rapporten konstaterades att prisbedömningarna av och prisriktmärket för LNG har visat sig vara användbara för att stabilisera marknaden.
- (9) Förordning (EU) 2022/2576 innehåller ett antal bestämmelser om försörjningstrygghet och solidaritet i händelse av en gaskris för att på ett bättre sätt samordna organisationen av åtgärder för energisolidaritet i en nödsituation. Kapitel IV i förordningen (EU) 2022/2576 kompletterade tillfälligt förordning (EU) 2017/1938, särskilt genom att göra solidaritetsmekanismen tillämplig som standard i avsaknad av bilaterala avtal, samt genom att utvidga solidaritetsmekanismen till LNG och kritiska gasvolymerna för el. Dessutom föreskrivs i förordning (EU) 2022/2576 tillfälliga åtgärder för att minska skyddade kunders icke nödvändiga förbrukning och skyddsåtgärder för gränsöverskridande flöden. I rapporten drogs slutsatsen att de tillfälliga bestämmelserna för försörjningstrygghet och solidaritet har visat sig vara användbara för att förebygga och mildra en gaskris och för att underlätta insatser för att minska efterfrågan på gas.
- (10) Slutsatsen i rapporten, dvs. att allvarliga svårigheter kvarstår för unionens energiförsörjningstrygghet, är fortfarande giltig. Den globala situationen på gasmarknaden är fortfarande mycket ansträngd. Gaspriserna är fortfarande betydligt högre än före krisen vilket oundvikligen påverkar unionsmedborgarnas köpkraft och konkurrenskraften för företagen i unionen. Volatiliteten på gasmarknaden är en annan aspekt av den nuvarande situationen. Perioder med betydande volatilitet under sommaren och hösten 2023, som orsakades bland annat av strejken i de australiska LNG-anläggningarna, eller Balticconnector-avbrottet, visar att marknaderna fortfarande är ömtåliga och sårbara även för relativt små störningar i tillgång och efterfrågan. Den pågående krisen i Mellanöstern utgör ytterligare en betydande geopolitisk risk med potentiell inverkan på priserna och gasförsörjningen. Under dessa omständigheter kan rädslan för brist leda till kraftiga reaktioner med allvarliga återverkningar på priserna.
- (11) På grund av den betydande minskningen av gasimporten via ryska rörledningar under det senaste året har gasleveranserna till unionen minskat avsevärt jämfört med nivåerna före krisen. Med den nuvarande nivån på gasimporten via rörledning förväntas unionen endast erhålla omkring 20 miljarder kubikmeter genom import via ryska rörledningar, förutsatt att denna otillförlitliga import inte avbryts helt och hållet. Detta skulle vara ungefär 110 miljarder kubikmeter mindre än under 2021. Denna minskning utgör en risk för att gasbrist uppstår i unionen.
- (12) De globala gasmarknaderna är för närvarande mycket ansträngda och förväntas förbli mycket ansträngda under en viss tid. Det globala utbudet av LNG har växt endast måttligt under de senaste två åren på grund av begränsade ökningskapaciteter, avbrott i större exportanläggningar och avtagande matningsförsörjning vid LNG-anläggningar. Betydande ny kondenseringskapacitet för LNG väntas tas i drift först under 2025. Marknadsbalansen väntas förbli osäker under den närmaste framtiden. Denna situation har negativa konsekvenser för gaspriserna som, trots att de är lägre än toppnoteringen sommaren 2022, fortfarande är mer än dubbelt så höga som före krisen.
- (13) Med tanke på de nuvarande ansträngda marknadsförhållandena kan priserna stiga igen till följd av oförutsägbara händelser och plötsliga chocker, till exempel en återhämtning av efterfrågan på LNG i Asien, som skulle kunna leda till minskad gastillgång på den globala gasmarknaden, en kall vinter som skulle kunna leda till en ökad efterfrågan på gas på upp till 30 miljarder kubikmeter, extrema väderförhållanden som skulle kunna påverka vattenkrafts-

lagringen och kärnkraftsproduktionen på grund av låga vattennivåer vilket skulle leda till en efterföljande ökning av efterfrågan på gaseldad elproduktion, ytterligare störningar av kritisk infrastruktur, såsom sabotagen mot NordStream-rörledningarna i september 2022 eller avbrottet i Balticconnector-rörledningen i oktober 2023, och en försämring av den geopolitiska miljön och hotbilden i försörjande regioner, till exempel på grund av krisen i Mellanöstern.

- (14) Med tanke på den nuvarande ansträngda balansen mellan tillgång och efterfrågan kan även måttliga avbrott i gasförsörjningen, eller bara hotet om sådana avbrott, få dramatiska följder på gasmarknaden och skulle kunna orsaka allvarlig och varaktig skada för unionens ekonomi och medborgare.
- (15) Den nuvarande krisen utsätter hela unionen för risk för energibrist och höga energipriser. De ihållande allvarliga svårigheter som fortfarande påverkar unionens försörjningstrygghet för gas, och eventuella nya svårigheter samt nivån på gaspriserna, kan försämra den ekonomiska situationen, industrins konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft.
- (16) Eftersom unionen är en inre marknad skulle gasbrist i en medlemsstat få allvarliga konsekvenser i alla andra medlemsstater genom fysisk brist i gasförsörjningen, prisvolatilitet eller störningar i industriedjorna till följd av eventuella begränsningar för vissa industrisektorer i en medlemsstat. Dessutom kan alla medlemsstater, i en anda av solidaritet, bidra till att fortsätta minska risken för energibrist och därigenom bidra till att begränsa volatiliteten i gaspriserna.
- (17) Förlängningen av tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/2576 utgör en exceptionell och tidsbegränsad åtgärd och är ett svar på ihållande och nya allvarliga brister i energiförsörjningen, vilka medför risk för en överhängande kris. Förlängningen kommer utan tvivel att minska volatiliteten på marknaderna och öka solidariteten.
- (18) Behovet av handling är akut. Att inte förlänga tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/2576, som upphör att gälla den 30 december 2023, skulle riskera att ändra den stabiliserade men ömtåliga situation som unionen hittills har uppnått, och skulle försämra motståndskraften mot en sannolik framtida utveckling som exempelvis ett fullständigt stopp för importen av rysk gas. En förlängning av tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/2576 är också förenlig med REPowerEU-planen, i enlighet med kommissionens meddelande av den 18 maj 2022, som var avsedd att skydda unionens medborgare och ekonomi mot alltför höga priser och energiförsörjningsbrister.
- (19) De ihållande spänningarna i energiförsörjningen motiverar en förlängning av tillämpningsperioden för bestämmelserna om aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp i förordning (EU) 2022/2576, eftersom de bidrar till att säkerställa en mer rättvis tillgång till nya eller ytterligare gaskällor för företag i alla medlemsstater. De bestämmelserna hjälper också till att säkerställa bättre villkor än vad som annars hade varit fallet för företag som köper gas genom att använda tjänsteleverantören, och bidrar därigenom till försörjningstryggheten.
- (20) En förlängning av tillämpningsperioden för bestämmelserna om aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp skulle därför stärka solidariteten inom unionen för inköp och distribution av gas. Den förlängda tillgången till aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp kommer att, i en anda av solidaritet, stödja i synnerhet företag som tidigare enbart eller huvudsakligen köpte gas från ryska leverantörer genom att de får hjälp att få leveranser från alternativa naturgasleverantörer eller naturgasproducenter på förmånliga villkor.
- (21) I syfte att stödja marknadsaktörerna under denna vinter och nästa påfyllningssäsong för gaslagren bör kontinuiteten säkerställas för driften av AggregateEU. Detta inbegriper möjligheten att förlänga det nuvarande avtalet med tjänsteleverantören i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ^(*).

^(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>).

- (22) Med tanke på fördelarna för konsumenter, prisstabilitet och trygg energiförsörjning är en förlängning av tillämpningsperioden också motiverad när det gäller bestämmelserna i förordning (EU) 2022/2576 om inrättande av en mekanism för hantering av intradagsvolatilitet samt prisbedömningar av LNG och ett prisriktvärde för LNG.
- (23) Mot bakgrund av ovan nämnda ihållande risker för en stabil gasförsörjning är det också lämpligt att förlänga tillämpningsperioden för bestämmelserna i händelse av en eventuell gaskris med ytterligare ett år, i enlighet med slutsatserna om bestämmelsernas positiva effekter i rapporten. Värdena för kritiska gasvolymerna i bilaga I förblir giltiga under en förlängd tillämpningsperiod för förordning (EU) 2022/2576 fram till slutet av 2024.
- (24) Den förlängda tillämpningen av förordning (EU) 2022/2576 bör vara tillfällig och bör träda i kraft den 31 december 2023 i syfte att säkerställa en fortsatt tillämpning av de relevanta bestämmelserna, och den bör uppgå till ett år, till och med den 31 december 2024. Förlängningen med ett år är nödvändig och proportionerlig på grund av de allvarliga energiförsörjningsproblemens ihållande karaktär och de därav följande riskerna för priser och försörjningstrygghet, som väntas fortsätta åtminstone under hela 2024. Med beaktande av att de gasvolymerna som aggregerats genom plattformen för aggregering av efterfrågan i oktober 2023 redan uppgick till tre gånger de volymer som krävs, bör förlängningen av tillämpningsperioden för förordning (EU) 2022/2576 inte omfatta det obligatoriska deltagandet i aggregering av efterfrågan.
- (25) Förordning (EU) 2022/2576 bör därför tillämpas till och med den 31 december 2024.
- (26) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (27) Förordning (EU) 2022/2576 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av förordning (EU) 2022/2576

Förordning (EU) 2022/2576 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 5.5 ska ersättas med följande:

”5. Kommissionen får begära att tjänsteleverantören tillhandahåller all information som är nödvändig för att fullgöra de uppgifter som anges i artikel 7.”

2. Artikel 10 ska utgå.

3. I artikel 31 ska andra stycket ersättas med följande:

”Den ska tillämpas till och med den 31 december 2024.”

4. Bilaga I ska ändras på följande sätt:

- a) I del a ska fotnot 1 ersättas med följande:

”Siffrorna i bilaga I delarna a) och b) baseras på data från en bedömning av tillräcklighet under vinterperioden enligt artikel 9 i förordning (EU) 2019/941 från det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E), med undantag för Malta där elproduktionen uteslutande är beroende av LNG-leveranser utan betydande lagringskapacitet. Med tanke på de särskilda egenskaperna hos lågvärdesgas bör värdena för

Nederländerna i denna tabell multipliceras med en omvandlingsfaktor på 37,89 dividerat med 35,17. Bilaga I del a) visar de individuella månadsvolymerna enligt beräkning från Entso-E för månaderna december 2022–mars 2023. Siffrorna i bilaga I del b), för månaderna april 2023–december 2024, visar genomsnittet för värdena under perioden mellan december 2022 och mars 2023.”

b) I del b ska rubriken ersättas med följande:

”Maximala kritiska gasvolymen för försörjningstrygghet för elproduktion enligt artikel 23 för perioden mellan april 2023 och december 2024 (värden i miljoner kubikmeter):”.

Artikel 2

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 31 december 2023.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21 december 2023.

På rådets vägnar
P. NAVARRO RÍOS
Ordförande